

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umumi Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

26
NİSAN 1940
CUMA

Numara : 233 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Macar hududun- da Almanya- nın tahşidatı

Brenner mülakatında Hitler ve Mussolini

Slovakya

Alman ordusu
hesabına on sınıfı
silâh altına alıyor

Slovakya hududu, 26 (A.A.) — Havas:
Çekoslovakya Telgraf ajansının verdiği bir
habere göre Slovakya hükûmeti en genç on sınıfı
silâh altına alınması için hazırlıklar yapılmış
emretmiştir. Almanya hesabına hususî
arabalarla kamyonlar müsadere edilmektedir.
Vaynori hava meydanı genişletilmiş ve meydan-
da barakalar inşa edilmiştir. Bratislavada ve
Çekoslovakyanın diğer şehirlerinde birçok Al-
man kataları bulunmaktadır. Bratislavada (Ma-
car hududunda) Almanyadan gelen 14.000 Al-
man vardır.

Askerî bakımdan;

İSVEÇ

Bu Skandinav memleketi, en ziyade
Norveç istikametinden gelecek bir
Alman taarruzundan korkabilir

Seferde ordu
750 bini bulur

300 tayyaresi olan İsveç' 3 zırhlı, 4 sahil muha-
fız gemisi, bir tayyare gemisi, 3 kruvazör, 21
destroyer, 7 mayn gemisi, 16 denizaltıdan
müteşekkil bir donanmaya maliktir
(Yazısı 2 inci sayfada)

Almanya- nın hülyası

Büyük bir deniz devleti
olmak için projeler
hazırlamış

Amerika bahriye en-
cümene reisi, Ameri-
kan donanmasının
zayıf olduğunu
söyledi

Vaşington, 26 (A.A.) — Ayan
meclisi bahriye encümeni reisi
Valsh, radyoda beyanatta bulu-
narak Amerikanın diğer milletle-
rin deniz kuvvetlerine ve deniz
programlarına nazaran "Esef o-
lunacak derecede zayıf" olduğunu
söylemiştir.

Valsh, müessiller meclisi tara-
fından evvelce tasvip edilip hali
hazırda ayan meclisi encümeninde
tetkik edilmekte olan inşaat pro-
gramının yüzde on bir nisbetinde
tezyid edilmesini iltizam etmiştir.

Hatip demiştir ki:
"Behimî kuvvetin hâkim olduğu
bir âlemde yaşıyoruz. Muahede-
ler, hiç bir emniyeti zâman altına
almıyor. Bahri teslihati tahdid eden
muahedeler, bundan dört sene
evvel munkazi olmuş ve dünyanın
her tarafında silâhlanma yarışı
başlanmıştır. İngiltere ve Japonya
nın deniz inşaatının büyük bir
mikyas dahilinde artmış olduğunu
ve bu inşaatla hümmalı bir faali-
yetle devam edildiğini biliyoruz.
Fransa ile Italyanın donanmaları-
nı tedricî surette kuvvetlendirmiş
olduklarını biliyoruz. Almanyanın
günün büyük bir deniz devleti ol-
mak hülyası peşinde koşmakta ol-
duğunu ve bu maksatla birtakım
projeler tanzim ettiğini de biliyo-
ruz, bu hakikatlere göz yumma-
mıza imkân yoktur."

İngiliz kıtalarını
taşıyan vapurlar
bir Norveç
limanına girerken

Musolini'yi sinirlen-
diren bir hadise

"İtalya, Almanyanın yanında harbe girmeğe karar verdi!,"

Roma, 26 — Röyter ajansı bildiriyor:

Kısa bir müddet faşist partisi kâtipliğinde
bulunmuş olan Guinta dün faşyolar ve korporas-
yonlar odası içtimasında söz almış, harb sahasının
genişliyerek gasplarla çarpışan milletler muhare-
besi haline geleceğini söylemiştir.

Guinta, Büyük Britanyanın İtalya hakkındaki
dostluğunun samimiyetinden şüphe ettiğini söyli-
yerek demiştir ki:

"İtalya, Akdeniz mmtakasında hâkim vaziyet-
te bulunan İngiliz donanmasının mevcudiyetle ih-
lâl edilen Akdeniz emniyeti meselesini bir hal su-
retine niçin bağlamasın? Bu mesele, başka mem-
leketleri de ıssal ediyor.

Guinta Fransadan bahsederek şöyle demiştir:
"Fransanın bize daima düşman olduğunu unu-
tamayız. İtalyanlar şimdi, Duçenin "inanınız, ita-
at ediniz ve savaşınız, emrini her zamankinden
fazla dinlemelidirler."

Nihayet, İtalyanın Almanyanın yanında har-

be girmeye karar verdiğini söyleyen Guinta nut-
kunu bitirdiği zaman orada hazır bulunan Duçe-
nin, hayret eserleri gösterdiği söylenmektedir.

Meclis reisi Guandi'nin "hayır, hayır, arka-
daş" diye mırıldandığı işitilmiştir.

Guinta'nın nutkuna hiçbir ehemmiyet atfedil-
memekte ve bu nutkun bir müddettenberi İtalyan
matbuatında yer alan müfrit fikirlere tercüman ol-
duğu söylenmektedir.

Roma, 26 (A.A.) — Musolini 1 Mayıs'ta topla-
nacak olan nazırlar heyetine riyaset edecektir.

Roma, 26 (A.A.) — Bu sabah meclise neza-
retin bütçesini tevdi eden dahiliye müsteşarı, Av-
rupanın şimdiki vaziyetinde henüz mevcut olan
sulh vahalarının daha ne kadar zaman sükûnetle-
rini muhafaza edebileceklerini kimsenin söyleye-
meyeceğini ve kimsenin bu hususta teminat vere-
meyeceğini söylemiştir.

Norveç Başkumandanının orduya beyannamesi:

"Mukavemet ediniz, zafer harbine başlı- yoruz!,"

Fransız filosu Skajerakta iki Alman torpitosu batırdı

Norveç'de bir mevki, 26 (A.A.)
Norveç ordusu umumî karargâhı
resmî tebliği:

21 Nisanda Alman kıtaatı, top-
cunun ve hafif tankların yardımı-
yla harekete geçerek Gudbrandsdal
daki mevzilerimize hücum etmişler-
dir. Kıtaatımız, son zamanlarda ha-
zırlanmış olan mevzilere çekilmiş-
lerdir.

Oesterdalen'de Alman ordusu i-
leri hareketine devam etmektedir.
Alman tayyareleri, Muvasala hat-
larını bombalamağa ve bu hatlar

üzerine ateş açmağa nihayet ver-
memişlerdir. Üç Alman tayyaresi
düşürülmüş, diğer bir tayyare yere
inmeğe mecbur olmuştur. İngiliz
avcı tayyareleri Gudbrandsdal vadi-
si üzerine halen tarassutta bulun-
maktadırlar.

Norveç deniz kuvvetleri kuman-
danı, Alman kıtaatının karaya ıhraç
hareketi yapmak üzere Norveç ba-
lıkçı gemilerini kullandıklarını ve
himaye kuvveti olarak bu gemilerin
tayfasını istihdam ettiklerini söy-
ler. (Devamı 2 nci sayfada)

Askerî bakımdan;

İSVEÇ

Bu Skandinav memleketi, en ziyade Norveç istikametinden gelecek bir Alman taarruzundan korkabilir

Seferde ordu
750 bini bulur

300 tayyaresi olan İsveç' 3 zirhlî, 4 sahil muhafız gemisi, bir tayyare gemisi, 3 kruvazör, 21 destroyer, 7 mayn gemisi, 16 denizaltıdan müteşekkil bir donanmaya maliktir

(Yazısı 2 inci sayfa)

Almanların, Norveç'i istilâ ederek kendilerini tehlikeye atmaları boşuna değildir. İsveç'in de sırası gelecektir ve İsveç hazır bulunmalıdır.

Acaba İsveç kendini ne derece hazırlamış bulunuyor? Hitler ikinci bir "Danimarka" muzaferiyeti elde etmeğe muvaffak olabilecek mi? Yoksa Norveç'e olduğu gibi İsveç'e de mukavemetle mi karşılanacak?

Su kadar ki, Norveç'in istilâ edilmesinden sonra, Zealand ve Bornholm adalarına Alman kralının çıkması ile İsveç'in müdafaa vaziyeti güçleşmiş bulunuyor.

İsveç, şimdiki halde cenup ve cenubugarıbdan tehlikeye maruzdur. Hitlerin, İsveç'e olan arka kapısı Norveç'tir. Bu kapının anah-tarları da bugün onun elindedir. Yan kapısı olan Finlandiya da ciddi bir mâniye teşkil etmez; ufak bir tazyik karşısında adeta men-teşeleri sökülüpcek bir kapı gibidir.

***

İsveç'in ordusu nasıl hazırlanmış bir ordudur? Hergangi bir mütecavize karşı harp edebilir mi? Bunları teker teker tetkik edelim:

DONANMA:

İsveç donanması, bir hafta zarfında Amiral Rederin donanması seviyesine geldi. Hattâ tonu tonuna, topu topuna aynı seviyede! Lâkin İsveç donanması ikiye ayrılmış bulunuyor. İsveç'in bahri üslerinden biri garpte Gothenberg, diğeri şarkta Baltık denizinde Karlskronedir.

Buna karşı Alman donanması, nun büyük bir kısmı Norveç fi-yorlarında mahbus bir vaziyette-dir.

İsveç'in üç ufak zirhlî, beş sahil muhafız gemisi, bir tayyare gemisi, iki yeni kruvazör, bir eski kruvazör, yirmi bir destroyer, yedi mayn tarayıcısı, on altı tane de denizaltısı mevcuttur.

HAVA:

İsveç'in 300 modern tayyaresi vardır. Bunların 45 tanesi deniz tayyaresidir. Deniz tayyarelerinin üssü Baltık denizinde, Gotland a-

dasıdır. Müttefik hava ordusunun yardımı olmazsa, bu tayyareler Göring'in "hava silâhına" karşı dayanamayacakları muhakkaktır.

KARA ORDUSU:

Bu ordu, oldukça mühim ve müessir bir silâhtır. Hazarda 80.000 kişiden ibaret olan bu ordu, harp-te 750.000 kişilik bir kuvvet teşkil eder.

Ordu kuvvetlidir. Parlak bir maziye sahiptir! Yirmi ve kırk beş yaş arasında bulunanlar iyi talim görmüş as-kerlerdir. Ordu modern bir şekil-de teçhiz olunmuştur.

SAHİL MUHAFAZASI:

Stockholm, Karlskroner, Malmö, Helsingborg, Holmstad, Gathen-burg çok iyi tahkim olunmuş mev-kilerdir. Birçok sahil şehirleri boğaltılmış bulunuyor.

STRATEJİ:

İsveçlilerin uyanık bulunmaları lazım olan noktalar şunlardır:

- A) Sahillere yapılacak ani ihraç hareketleri;
- B) Finlandiyanın şimalinden Sovyet taarruzu;
- C) Arka kapıdan - Norveçten - Alman istilâsı.

İsveç'in yalnız cenup sahillerine asker çıkarmak mümkündür. Ma-amafih, sahil kıtaları, herhangi bir düşmanın ihraç hareketini ön-liyebilir. Sahil muhafazası düş-manı durduramazsa sayısız göller ve ormanlar arkasında bulunan müdafaa hatları bu vazifeyi mu-vaffakiyetle başarabilir. Şimaldeki Boden istihkamları, şimalden gele-cek olan ve Baltığın şarkında Lu-leadan yapılacak taarruza karşı durabilir.

İsveç'in garp cephesi zayıftır. Zira şimdye kadar garpten bir taarruz beklenmiyordu.

İsveç'in merkezi, şarkı ve şima-lî dağlık olduğu için daha kolay-lıkla müdafaa olunabilir.

Cenup kısmı, buraya sahip ola-na mühim avantajlar verir.

***

İsveç hükûmeti, Norveç gibi gafil avlanmamak için çok sıkı müdafaa tertibatı almış bulun-u-yor.

EN SON DAKİKA

İsveç'te bir ihtiyat
ordu teşkil ediliyor

Stockholm, 26 (A.A.) — İsveç ordusu başkumandanı, gönül-lülerden mürekkep bir ihtiyat ordusu teşkiline memur edilmiştir.

İsveç iş konferasyonu millî komitesi, bir karar sureti kabul etmiştir. Bu karar suretinde "İsveç işçilerinin memleketin istiklâ-lini muhafaza etmek için her türlü fedakârlıklarda bulunmağa â-made oldukları" beyan edilmektedir.

İngiliz harp gemileri
Trandhjem önünde!

Londra, 26 (Radyo, saat 18) — Harbiye Nezareti tarafından bu-gün nesredilen tebliğde, İngiliz hava kuvvetlerinin Norveç harbinde faal bir rol oynadığı hakkındaki Norveç tebliğleriyle verilen malûmat teyid edilmektedir. Tebliğ'e göre, hava kuvvetlerimiz ve hava müda-faa toplamları tarafından Norveç'te şimdye kadar 6 Alman tayyaresi düşürülmüş, diğer birçoğu hasara uğratılmıştır.

Diğer taraftan, İngiliz tayyareleri Oslo fiyortundaki benzin tank-larını tahrip etmiştir.

Stockholmdan verilen ve henüz resmen teyit edilmemiş olan bir habere göre, İngiliz harp gemileri Trandhjem fiyortuna girmişlerdir.

DEN SONRA GELEN Haberler

Japon donanması

Amerikan filolarına bir mukabele olmak üzere

manevraya çıktı!

Londra, 26 (Hususi) — Japon donanması, Parasel adaları, Hainan adaları, Tonkin körfezi ve bütün bu sahalara kaplıyan cenubi Çin denizinde geniş mikyasta olarak manevralara başlamış bulunuyor.

Üçüncü ve beşinci filoya mensub 85 parça harp gemisinin iştirak ettiği bu manevralarda, İngiliz ve Amerikan donanmalarının hareketi göze-tiliyor.

Amerikan donanması İngiliz donanmasının bu-lunduğu cenubi Çin sularile, Havay adalarının garbinda dolaşmaktadır.

Japon manevrasının Amerikan manevrasına bir mukabele teşkil ettiğini söylüyorlar.

Tokyo matbuatında, Holanda müstemlekele-rine dair olan ateşli nesriyattan sonra esraren-giz bir sükun hüküm sürmektedir.

Japonlar Hindigini hududuna mütemadiyen asker sevkediyorlar.

Norveç Başkumandanının
Orduya beyannamesi

(Başarılı 1 inci sayfa) lemektedir. Bu ihraç hareketlerin-den biri esasında bir Norveçli balıkçı ölmüştür.

Bu usulde harp beynelmîlî hu-kuku ihlâl demektir. Norveç ordu-su baş kumandanı General Ruge, Norveç kıtaatına hitaben şu beyan-nameyi nesretmiştir:

"İki haftayı müteceviz bir za-mandan beri anavatan toprakları-nı müdafaa ediyoruz. Müteaddit defalar yuvalarımızı ve ziraat mın-takalarımızı düşman eline bırak-arak geri çekilmeğe mecbur olduk-bu, hepimiz için acıdır. Fakat yar-dım gelinceye kadar vakit kazan-maktan ibaret olan plânın tabiki için bu ricat zarurî idi.

Tam Norveçli gibi dövüştünüz, cesaretinizi kaybetmediniz. Her bi-riniz, kat'î surette azimli, hayatını tehlikeye atarak vazifesini yapı-yor. Şimdye kadar düşmanın harb-usulleri karşısında âciz kalmamıza rağmen, bütün dünyanın hürmeti-ni kazandınız, hepinize teşekkür ederim.

Ricade nihayet vermek zamanı gelmiştir. Müttefik kıtalar, Norve-ç'in şimalinde, Tondelag'da ve ken-dilerile bir irtibat teminine çalış-tığınız bu noktadardır. Daha bir -çok kıtaat Norveç'e doğru yola çıkmıştır.

Şimdye kadar gösterdiğiniz aynı imanla çarpışmağa devam ediniz. Size tekrar ediyorum: Mukavemet ediniz ve kendinizi müdafaa ediniz. Zafer harbine başlıyoruz."

ALMAN AMİRALININ
TEKZİBİ

United Press muhabiri ile mü-lâkatta bulunan Alman amirali Raeder, "Sarnhorst" "Gnyzenav" "Lutzov" harp gemileri ile Bre-men transatlantiginin batırıldığı -nın yalan olduğunu söylemiştir.

FRANSIZ TORPIDOLARININ
BİR MUVAFFAKİYETİ

Paris, 26 (A. A.) — Evvelki gece hafif Fransız cüzütamları

Skajerrakın kontrolünü deruhte e-den İngiliz filosile beraber şimal denizinde faaliyette bulunmuşlar-dır.

Fransız torpidoları Alman tor-pidolarile muharebe ederek bun-lardan ikisini batırmışlardır. Ba-tan gemiler birer toplu hattâ birer torpil kovanile mücehhez ve daha ziyade tahtelbahirlerle mücadele-ye memur büyük hacimde silâhlî seri-gemilerdir.

Fransız deniz mahfellerinde be-yan edildiğine göre, Fransız ge-milerinden hiç biri hasara uğrama-mıştır. Fransız gemilerinin de-ruhte ettiği kontrol seferi Skajer-rakta bütün gece devam etmiş ve Fransız filosu aldığı talimata tev-fikan fecir vakti açık denize dön-müştür.

FRANSIZ GAZETELERİ
NE DİYOR?

Paris, 26 (A.A.) — Havas ajan-sı bildiriyor:

Paris gazetesinin bu sabahki tefsirleri:

Matbuat, Norveç hareketi hak-kındaki yazılarında, Trondhaim ile Oslo etrafında şiddetli muha-rebeler yapıldığını, oradaki Al-man kıtalarının, sıkı bir tedafül vaziyet aldığını haber veriyor. Fransız bahriyesinin, Skajerrakta müteaddit düşman gemilerini ba-tırdığı ancak bugün bildirilmekte-dir.

Gazetelerin en hararetili mevzuu hiç şüphesiz, Skandinavdaki ye-ni Alman hareketidir ve Jean Fa-brinin Matin gazetesinde de yazd-ığı gibi, yangın belki yarın İsveç'e sirayet edecektir. Müttefikler sü-künnetlerini muhafaza ediyorlar.

Matin gazetesi şöyle diyor:

"Hakkikatte Almanya kendi tu-tuşturduğu bu yangını kendi kö-rüklemeğe mahkûmdur. Fakat onu kendi varile besliyor. Yangına de-mir attı, yarın petrol atacak, İta-ly-a filosunu da atmağı tasarlıyor. Ve Ruhr'u tutuşturacaktır."

İsveç matbuatına serbestlik
verilmesi lehinde nümayişler

Stockholm, 26 (A.A.) — Bütün memlekette İsveç matbuatına ser-bestlik verilmesi lehinde nümayişler yapılmıştır.

İsveç matbuatının âzına kilit vurma teşebbüslerini protesto et-mek için İsveç'in en tanınmış şahsiyetlerinin iştirakile yapılan toplan-tı Almanyanın Norveç'e vukubulan taarruzu neticesinde İsveç'e hâ-sıl olan halleti ruhiyenin belâği bir ifadesi olarak gösterilebilir.

Protesto mitingine riyaset eden Stockholm belediye reisi mühey-yiç bir nutuk irad ederek serbest bir milletin bilhassa tehlikeli ve fe-lâketli bir zamanda serbest bir matbuata malik bulunması lâzımgel-diğini tebarüz ettirmiştir.

Sar mntakasında topçu faaliyeti

Paris, 26 (A.A.) — Askerî vaziyet:

Garp cephesinde sükûnet hüküm sürmektedir. Sar mntakasında topçu faaliyeti artmıştır. Vosgesler mntakasında bir Alman müfreze-si pusu kurmuş ise de muvaffak olamamıştır. Havalarda fena gitmesi yüzünden havalarda faaliyet durmuştur. Alman hava defî bataryaları nun iki Fransız tayyaresi düşürdüğüne dair Alman propagandası tara-fından verilen haber salâhiyettar Fransız mahfellerinde kat'iyete tektzip edilmektedir.

Holanda'da ordu mezuniyetleri tekrar ihdas
edildi

Amsterdam, 26 (A. A.) — Askerî makamat, ordudaki mezuniyet-leri yeniden tesis etmeğe karar vermiştir. Hatırlardadır ki bu mezu-niyetler, nisan ayı bidayetinde ilga edilmişti.

Skandinavya hareketinde esir edilen Alman
bahriyelileri

Londra, 26 (A. A.) — Harbiye nezareti mall müsteğarı, Skandi-navya hareketi neticesinde 137 Alman bahriyellisinin harb esiri olarak İngiltere'de karaya çıkarılmış olduklarını beyan etmiştir.

Jan Fabrinin yazısı şu cümle ile bitiyor:

"Bu muazzam ateşin hakkından gelmek için müttefikler ve impara-torluklarının elinde, tükenmez kay-naklar ve onu söndürmek için de bütün dünyanın denizleri var. Al-manya böyle mahvolacaktır."

Popüler gazetesinde Leon Blüm, İsveçlilerin harbe mâni olmak için beşer takatı dahilinde ne varsa hepsini yaptıklarını fakat beynel-mîlîl efkâr tarafından anlaşılması lâzımgelen bir nokta bulunduğ-u -nu söylüyor diyor ki:

"İsveç milleti gibi bir millet har-be mâni olmak için ne gayret sar-federse, fedakârlıklara ne kadar rı-za gösterir ve katlanırsa harp ken-disine zorla tahmil edildiği zaman, o nisbette azim, feragat, ve fedakârik gösterir. Zira harp İsveç'e aylardanberi yaklaşılmakta, onu sarmakta ve tehdit etmektedir."

Ekselsiyör gazetesinde, Marsel Pays Hitler propagandasının, İs-veç'e karşı haşın ve kurnaz bir si-nir harbi yaptığını söylüyor ve di-yor ki:

"Almanya İsveç matbuatının ve İsveç efkârının endişesini bahane tutarak, müttefikleri, bir müdaha-le psikozu yaratmakla itham edi-yor. Bu oyun kimseyi aldatamıya-cak kadar klâsik ve malûmdur. İs-veç Fransadan ve İngiltereden korkması için hiç bir sebep bulun-madığını ve İsveç bitaraflığının Almanyanın başka düşmanı olma-dığını pekâlâ biliyor."

BALTIK LİMANLARINDA
TAHŞİT EDİLEN ALMAN
KUVVETLERİ

Paris, 26 (A.A.) — Fransız askerî mahfellerinde hasıl olan kanaate göre Norveç'teki harakat şimdye kadar piştar müfrezeleri tarafından yapılan manevra ve keşif safhasını takibeden temas safhasına girmeğe başlamıştır.

Muhasımlar şimdiki karşı karşı-ya bulunmaktadırlar. Tahmin e-dildiğine göre bilhassa Alman-yanın Baltık limanlarındaki tah-şit edilen Alman kuvvetleri İs-veç'i denizden istilâ etmek için değil Norveç'e sevkedilmek üzere hazırlanmış oldukları için yakı-n-da çetin muharebelerin vukuunu beklemek lâzımdır.

Aynı mahfellerde yapılan tah-minlere göre şimalde, İngiliz ve Alman tebliğlerine bakılacak ol-ursa, Alman kıtaları ricat etmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Fakat havalarda fena gitmesi yüzünden harakat betaetle yapı-labilmektedir. Sühnet sıfırın altında 15 derecedir. Şiddetli kar fırtınaları hüküm sürmektedir. Trondhaim mntakasında Steink-er muharebesinin bir pigdar mu-harebesi olduğu kat'î surette te-beyyün etmiştir. İki tarafın kuv-veti şimdiki Trondhaim Fyord'u ile Snaasvatan arasında karşı karşı durmaktadırlar.

Cenupta mühim miktarda tak-viye edilen Alman kıtaları taz-yiklerini arttırmaktadırlar.

Almanlar

1 Mayısta artık bayram
yapmayacaklar

Berlin, 26 — Alman Dahiliye Nazırı Dr. Frik, negrettiği bir ta-minde bu seneki 1 Mayıs bayra-mında evlerin süslenmesini yasak etmiştir. Aynı zamanda o gün hiç bir toplantı yapılmıyacaktır. Bu-nunla beraber 1 Mayıs bayramı, bu sene de tatil günü olarak res-men ilân edilmiştir.

Avrupa Postası

Bugün gelen yabancı gazetelerde
gördüklerimiz

İngiliz
donanması

35.000 tonluk 5 zirhlî
daha kazanıyor

İngiliz donanmasına yakında 5 zirhlî daha ilthak edecektir. Bu gemiler dünyanın en iyi teçhiz e-dilmiş ve zirhlî en kuvvetli harp gemileridir.

"Kral Beşinci Jorj", "Prences Dö Gal", "Duk d'York", "Jelicoe" ve "Beatty" isimlerinde olan bu zirhlîler halen ilk tecrübelerini yap-maktadırlar. Bu gemiler İngiltere-nin şimdye kadar inşa etmiş oldu-ğu zirhlîlerin en büyükleridir.

Bu zirhlîlarda 35,6 santimetre -lik toplar mevcuttur. 16 tane 12,6 santimetrelilik toplarla müteaddit hava dafi topları geminin teçhizat-ını tamamlamaktadır. Otuz mil süratle seyredecek olan bu zirhlîler üç tane tayyare taşıyacaklardır.

Bu beş zirhlînin da ilthakile İngiliz donanması 19 zirhlîya ma-lîk olacaktır. Fransızların inşa e-dilmiş veya tezgâhta bulunan on bir zirhlîsine da hesaba katıldığı tak-dirde müttefik donanmadaki zirhlî-ların yekûnu otuzu bulunmuş olur.

Halen İngiliz tezgâhlarında inşa edilmekte olan Lion ve Temerer sınıfından dört zirhlî bu yekûna dahil değildir.

Hor Belişa

Meşhur Fransız
yıldızile evlenmemiş!

Fransızca Prisuvaz gazetesinin Nisteki muhabiri bildiriyor:

Kan şehri belediye reisi, sabık İngiliz harbiye nazırı Hor Belişa -nın, sinema yıldızı ve Saga Gitrin-in eski karısı Jakelin Delubak ile evlenmiş olup olmadığını öğren-mek maksadine her gece sabaha karşı saat üçte kendisini gelip u-yandıran Amerikan gazete muha-birlerinin şerhlerinden kurtulmak için resmi bir tebliğ hazırlamıştır.

Belediye reisi tarafından hazırlanmış olan bu tebliğde şunlar yaz-ıldığı:

1 — Müsyö Hor Belişa bugün-lerde ecnebi tebaasından birinin misafiri bulunuyor. Fakat halen Kandan ayrılmıştır.

2 — Matmazel Jakelin Delubak geçen ağustosstanberi Kanda gö-rülmemiştir.

Eğer Müsyö Hor Belişa Fransız yıldızile evlenmiş olsaydı ve Kan-da bal hayatı yaşadığını saklama-ğa çalışsaydı böyle bir hâdisenin atlanmasına imkân yoktu.

Diğer taraftan Fransız yıldız-ının annesi Madam Delubak şun-ları söylemektedir:

"Jakelin üç haftadanberi İ-talyadadır. Orada yeni bir film çeviriyor. Müsyö Hor Belişa ile evlenmiş olduğu hakkında bir İn-giliz gazetesi tarafından nesredilen haber hiçbir esasa müstenit de-ğildir. Jakelin evlenmeği aslâ düşün-memektedir.

Bulgaristanın
askerî bütçesi

Sofya, 26 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Parlamento, çarşamba günü as-kerî bütçeyi ittifakla kabul etmiş-tir. Bu münasebtle, ordu ve har-biye nazırı General Daskalof hak-kında takdîrkâr sözler söylemiş-tir. Söz alan hatipler harîçten ge-lecek ve Bulgar topraklarını ihlâl-e kalkışacak olanların her türlü te-sebbüsüne Bulgar ordusunun si-lâhla mukabele edeceğini söylemiş-lerdir.

KADAR GELEN Haberler

Rusya, Almanyanın Şimal istilâsından kuşkulanyor

İsveçteki Sovyet Elçisi Moskova'ya çağırıldı

Müttefiklerle Norveçliler, Narvikteki Alman müfrezelerini muhasara ettiler

Londra, 26 — Mevsuk bir Stokholm haberi göre Sovyetler İsveçte bulunan elçileri Bayan Kolontay Moskova'ya davet etmişlerdir.

Bayan Kolontayın seyahatinin Skandinavya hadiseleri ve bilhassa İsveç tehdidi eden Alman tehlikesiyle alakadar olduğu tahmin edilmektedir.

Alman radyo ve gazeteleri, İsveç aleyhinde şiddetli nesriyata ve tehditler savurmağa başlamışlardır.

Diğer taraftan Rusyada Almanların Skandinavya yerleşmelerinden endişe edilmektedir. Bu endişe bütün Baltık devletlerinde de hakimdir. Bu mahafiz Skandinavya'da kalmıyacak olan Fransız ve İngiliz kitalarını kolayca gitmiyecekleri anlaşılan Alman kit'larına terhis etmektedirler.

Londra, 26 (A.A.) — Askeri mahfellerde beyan edildiğine göre Norveçte muharebeler asgarî üç noktada yapılmaktadır:

Orta Norveçte Lillehammer civarında, Steinkjer muntakasında ve Narvik muntakasında.

Lillehammer muntakasına kadar ilerleyen müttefik kuvvetler Molde'de karaya çıkmış ve Hammar yoluyla Andalsnes'ten Oslo'ya giden yolu zapt etmişlerdir.

Bu demiryolu sık sık Almanlar tarafından bombardıman edilmiş ve hasarları kolayca tamiri kabil olacağı aynı mahfellerde ilâve edilmiştir. Bu cepheye bulunan müttefik kuvvetlerin büyük bir kısmı Dombaa'nın cenubunda Otta etrafında bulunmaktadır. Norveç kit'aları ise Koppan ile Roras arasında mevzi almışlardır. Trondhaim'in şimalinde Almanlar Steinkjer'in şimal kısmında siper kazmakla meşguldürler.

Narvik muntakasında kar fırtınaları rağmen müttefiklerle Norveçliler Alman müfrezelerini tedricen muhasara etmektedirler.

ALMAN KITALARI LILLEHAMMERİ ZAPTETTİLER

Londra, 26 (A.A.) — Stokholm'dan Daily Ekspres gazetesine bildiriliyor:

Alman kitaları Lillehammer'i zapt etmişlerdir. Poros'a doğru Österdal vadisinde ilerlemektedirler.

İNGİLİZ KUVVETLERİNİN PARÇALANDIĞI ASILSIZ

Londra, 26 (A.A.) — İyi haber alan mahfellerde hasıl olan kaate göre "vakayin tahrifi" hakkında harbiye nezareti tarafından dün akşam neşredilen tebliğ bilhassa Norveç cephesinde bulunan Amerikalı harp muhabirinin gönderdiği telgrafa müteallik bir tavizten ibarettir. Bu taviz Norveçte bulunan İngiliz kuvvetinin parçalanarak dağınık bir şekilde ricate mecbur kaldığına dair verilen bir haber hakkındadır.

Aynı mahfellerde mevzu bahis olan müfrezin bir pısgar kıtası olduğu ve mevcudunun da katien 1500 olarak tahmin edilemeyeceği kaydolunmaktadır. Harbiye nezareti esasen bu pısgar kıtasının ricate mecbur kaldığını ve bir miltar da zayıf verdiğini hiç bir zaman tekipt etmemiştir.

Resmî mahfellerde, bu kıtanın Trondhaim muntakasında bulunan İngiliz kuvvetlerinin kısmi küllüsini teşkil ettiğini iddia etmek suretiyle vakayide yapılan tahrif tashih edilmektedir.

BALTIKTA VAZİYET İSVEÇ LEHİNE

Londra, 25 — Deyli Telegraph gazetesinin son zamanlara kadar Stokholm'da bulunan muhabiri, Alman ve İsveç donanmaları hakkında yazdığı bir makalede diyor ki:

İki üç aydanberi yapılmakta olan deniz muharebelerinden ve ezcümle Norveç fiyortlarının işgali esnasında vukua gelen garıgınlardan sonra, Baltiktaki deniz kuvvetleri müvazenesi, Almanya aleyhine ve İsveç lehine olacaktır.

İsveç bozulmuştur. Baltık denizine hakim olmak niyeti ile vücuda getirilmiş olan Alman donanması, artık bugün Baltık denizinde en kuvvetli donanma değildir. Almanya, askerlerini işgal etmeye yollarsa, bu askerlere donanması ile yardım edecek vaziyette bulunmamaktadır. Almanyanın elinde kalan kruvazörler, mevcut bir tek zırhlıya ilâve edilirse bu suretle teşekkül eyliyecek olan Alman filosu 6, 8 ve 12 pusluk topları haiz bulunacaktır. Haibuki İsveç donanmasında 6, 9 ve 12 pusluk toplar vardır. Diğer taraftan, Almanya, bugün elinde kalan gemilerini de istilâ kuvveti için malsime götüren vapurların refakatinde vermek mecburiyetindedir.

Diğer taraftan İsveçin İtalya'ya sipariş ettiği dört destroyer de yolda bulunmaktadır.

MÜTTEFİKLERİN HARP TEBLİĞİ

Londra, 25 — Londra'nın askeri mahfellerine gelen son haberlere göre, İngiliz ve Norveç kitaları Narvik etrafındaki çemberi peyderpey kapamaktadırlar. Yol olamamasına ve şiddetli soğuğa rağmen, müttefikler Narvike git tike yaklaşıyorlar.

Lillehammerdeki harekâta gelince, müttefik kitaların halen Domz'ın 40 kilometre doğu cenubundaki Otta bölgesinde oldukları bildirilmektedir. Bu bölgede şoseler ve demir yolları Almanlar tarafından bombardıman edilmiş ve yalnız tamiri kabil hafif hasarları vaki olmuştur.

Trondhaim cephesinde, Almanların Stenkjer'e doğru ilerlemeye çalıştıkları anlaşıyor. Müttefikler Namsosun 50 kilometre cenubundaki Meier hava limasında bulunmaktadır. Bu bölgede halen şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Almanların Norveç istilâsının başlangıcında büyük eremmiyeti haiz bazı limanları ele geçirmek için kullandıkları usul hakkında şimdi bazı tafsilât alınmıştır. Öğrenildiğine göre, yiyecek ve

AMERİKA Norveç harbinde bîtaraf!

Varnsprings, 26 (A.A.) — Ruzvelt Norveçle Almanyanın harp halinde olduklarını bildirmiştir. Binaenaleyh, bîtaraflık kanunu Norveç hakkında da tatbik edilecektir. Ruzvelt bir beyannamede bu ihtilâfta Amerikan bîtaraf kaldığını ilâve etmektedir.

Diğer bir beyannamede muharipere ait taahhütlere Amerikan ilimanlarına ve karasularına girmelerinin men edildiği bildirilmektedir.

Bitaraflık kanununa tevfiқан Norveç bundan sonra satın aldığı harp malmemesinin bedelini peşinen ödeyeceği ve bu malmemeyi Amerikaya almayan vapurlarla taşımağa mecburdur.

Bu iki beyannamenin metinleri bilahare Vasingtonda neşredilecektir. Resmî mahfellerde Danimarkadan bahsedilmekte ve bu memleket hakkında bir beyanname neşredilmesi ihtimali mevzu bahis olmamaktadır.

Hul, de matbuat mümessillerinin bir toplantısında beyanatta bulunarak Danimarkanın Almanya tarafından işgal edilmiş olmasına rağmen Amerikan Vasingtondaki Danimarka sefir Kaufmann sefir olarak tanınmakta berdevam olduğunu söylemektedir.

Gizli kıtaat yüklü üç Alman vapuru Bergen civarındaki Pudde-Fjord'da dört hafta kalmışlardır.

9 nisan şafak sökerken Alman kıtaatı güverteye çıkarak ihraca hazırlanmışlardır.

Sahilde bekleyen Alman ajanları telefon tellerini kesmek ve diğer sabotaj hareketlerinde bulunmak suretiyle yardım etmişlerdir.

Londra, 25 — Anbarları askeri mühimmat dolu üç Alman nakliye gemisinin bir aydanberi Bergen limanında bulunduğu şimdî tahakkuk etmektedir. Bu gemilerden ikisi Finlandiya bandırası taşıyor. Üçüncüsünde İsveç bandırası vardır. Muvaffakiyet diye tavsif ettikleri bu hadiseyle bizzat övünen Almanlar bu işin ne kadar itina ile hâzırlanmış olduğunu tebarüz ettirmektedirler.

Almanlar Bergene çıktıkları zaman, kendilerini karşılamak üzere herşey hazırlanmış bulunuyordu.

DAHİLDE

Başvekil petrol muntakasına gitti

Başvekil Refik Saydam, İktisat Vekili Hüsnü Çakır ve Maden Tetkik Enstitüsü Umumi Müdürü Hadi ile birlikte, Sürd'de meydana çıkarılan petrol menbâsı tetkik için Ankaradan ayrılmıştır.

Mühassasların ifadesine göre, Beşiri muntakasındaki petrolün iştihsal ve sevk için 150 milyon liralık tesisat yapmağa lüzum görülmekteyse de memleketimizin petrol ve müstakları için ecebî piyasalara verdiği para senede 10 milyon lira kadar tuttuğundan Sürd'deki menbaların yalnız bunu temin edecek kadar petrol istihsaline müsait olması bile işe girişmeğe imkân verecektir. Bu suretle yapılan masraflar on beş senede iffa olunacak demektir. Bundan başka işin memleket müdafaası bakımından ehemmiyeti üzerinde bilhassa durulmaktadır.

Petrol işinin, memlekette yapacağı yenilik de büyük bir endüstri hareketine zemin hazırlaması olacaktır, deniliyor.

Gelen haberlere göre, yeni petrol bulunduğu haberleri İngiltere'de büyük alâkayla karşılanmıştır. Lâzımgelen tesisat İngiliz müesseselerinden temin edilebilecektir. Tetkiklerin neticelenmesi bekleniyor.

İş, tahmin edildiği gibi faydalı görülürse, birkaç ay zarfında ehemmiyetli istihsalâta başlayacak olan tesisat kurulabilecektir.

SAAT : 13.40

Bir İrlanda heyeti Berline gidiyor

Dublin, 26 (A.A.) — B. de Valera, parlâmentoda İrlanda işi ve ziraat nazırlarının muallâk meseleleri görüşmek üzere önümüzdeki hafta içinde Berline gideceklerini söylemiştir. Zannolunduğuna göre görüşülecek meseleler, iptidai maddelerle zirai mahsullerin fiati meseleleridir.

No.92

Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

— Ah -demmişti- Venediği bir kere daha görmeyi ne kadar isterdim!

Bu söz, Doğanın kafasında ve ruhunda büyük bir tesir yapmıştı. Hatırla gelen, Mehlikada herhangi bir pişmanlık doğmuş olmasa idi.

Gerçi, Mehlikanın yüzünde böyle bir şeyi hissettirebilecek en küçük bir çizgi, bir manâ yoktu. Fakat Doğan böyle düşünmüyordu.

Mehlika, bunu gizliyebilirdi. Yapılacak şey, çok basitti. Doğanın fikrinde, zorla güzellik olamazdı. Ve binaenaleyh Mehlika eski günlerini aramaya başlamış ve artık aşkı yavaş yavaş azaltmış ta kendisini bir bahane ile terk etmek arzusu doğmuşsa, onu, geldiği yere bırakmak en mertçe, en doğru hareket olacaktı.

Birdenbire kararını verdi: — Ben seni Venediğe götürürüm. Madem ki özledin, gidebiliriz.

Doğan, kafasının içinden geçen şüpheleri, ruhunu tutuşturan şüphe ve ihtimalleri kat'iyen sezdirmemişti. Halbuki hakikatte, birdenbire kalbinin üstüne bir ırğın kor fırlatılmış gibi, içi yanıyordu. Mehlikasız yaşayamazdı. Fakat sevimlemektense, hasret ve ızdırâp içinde can vermediği tercih ederdi.

Bu cevap üzerine, Mehlika heyecanlı Doğanın boynuna sarılmıştı:

— Sahi mi, diye bağırıyordu, yapar mısın bunu?

— Tabii yaparım, neye yapmayayım?

— Ya bir tehlike karşısında kalırsak!

— Yok canım, hiç ihtimal vermem. Esasen biz tehlikelere alışık değil miyiz?

Doğan, Mehlikanın bu dileğini, Prenses İriniye açmış, fakat kalbine düşen şüphe ve ızdırâbı hiç sezdirmemişti.

Prenses:

— Biraz tehlikeli -demmişti- fakat mademki istiyor, gideriz.

— Gideriz mi, sende mi geleceksin?

İrini, derin bir muhabbetle dolmuş gözlerini ona çevirdi. Fakat başkalarının ifadesini gizlemek için gözlerini tekrar önüne eğdi: — Geleceğim. Ne olur, ne olmaz? İsterseniz ondan sonra ayrılırız Doğan..

— Hem de biliyor musun, misafir olacağımız yeri bile derhal söyleyebilirim..

— Fakat biz oraya gizli olarak gideceğiz.

— Tabii, tabii.. Misafir olacağımız yer de esasen gizlidir.

— Meselâ?

— Senin mahut ev.. Şu Dorota'nın aşk yuvası!

Doğan hayretle ona baktı. İrinigüldü:

— Ciddi söylüyorum. Biz Dorota ile barışık ve anlaşıktık. Onu elimde tutmak benim menfaatim iktizasıdır. Ondandır edebilirim Doğan..

— Fakat İrini?

— Fakatı, makatı yok! Hattâ Dorota, sevgilisile gemiye atlayıp malikâne geldi ve ben malikâne mi onlara terk ederek bir müddet denizlerde, kendi gemimle yapayalnız dolaştım.

Bu son cümle, çok manidardı. Çünkü İrini, muztarıptı. Fakat mertliği, kalbinin büyüklüğü ve ve izzeti nefsinin kuvvetiyle ızdırâbını, aşkını susturuyordu.

Doğan, kalbinin burkulduğunu hissetti.

— Demek ki ona itimat edebiliriz?

— O eve mi gideceğiz?

— Evet! En emin yer orasıdır. Dorota da bize kolaylıkla gelir.

— Pekî, böyle olsun!

Bu suretle mutabık kaldıktan sonra Doğan, hareket gününe kadar hiç bir şey belli etmedi. Gene eskisi gibi mesut ve neş'eli görünüyordu.. Fakat iyice biliyordu ki, Mehlika, kendisini terk ettiği takdirde, hayat ona çok acı gelecekti.

Mehlika, bu gidişten çok memnun görünüyordu. Sık sık:

— Tehlike filân olmaz ya!

— Sözünde duruyorsun ya?

Diye soruyordu..

Hareket günü yaklaştıkça Mehlikanın sevinci artıyor, buna mukabil Doğanın ızdırâbı da büyüyordu. Plânları mucibince evvelâ Cezaire gidecek, oradan, Venediğe giden bir gemiye bineceklerdi. Nitekim, plân aynen tatbik olunmuş ve bir akşam vakti, işte böylece Venediğe gelmişlerdi.

Ufukta batan güneş, ışıkların dökerken, Mehlika, heyecandan dumanlanmış ve yaşlı gözlerle oraya baktıyor:

— Ne güzel değil mi Doğan?

Diyordu. Doğan, kendini zorlukla tutabiliyordu.

Hayatında hiç bir gün bu kadar âzap duyduğunu hatırlamıyordu.

— İşte bak Doğan, benim sarayım. İşte Dukanın sarayı. İşte bak, kilise..

Doğan, titriyordu.

Doğanın içinde bir hançer, dimdik batıp gidiyordu.

— Hiç bir tehlike olmaz değil mi Doğan!

— Hayır, sevgilim, hayır.

(Devamı var)

Seçme fıkralar

Brak, dünyayı yakmaya kalkar

Bektâşın biri bir hamama gider, yıkanır. Çıkacağı zaman: — Yarabbi, der, bana bir kuruş ihşan et de hamamcının parasını vereyim, yahut da bir fevkalâde lik göster de şuradan sıvıyayım.

Tesadüfen müthiş bir zelzele olur ve bu arada Bektâşi de tası tarağı toplar ve hamamdan sıvırsır, doğru bir camiye gider, bir de bakar ki adamın biri oturmuş ve ellerini açmış, yarabbi bana bir çuval altın ihşan et diye, dua ediyor.

Bektâşi adamın suratına müt-hiş bir tokat atarak der ki: — Beş dakika evvel bir kuruş vermemek için koca hamamı yıkan Allah'tan hem de bir çuval altın istenir mi? Brak hiddetlenir de dünyayı yakmaya kalkar.

Ramazân nasıl geçsin

Adamın biri, bir Ramazan A-nadolı içinde gezerken, vuku, bir bektâşi köyüne düşmüş. Ramazan olduğu halde herkesin rakı içip keyif çattığını gören adam muhtarlık eden dedeye sormuş:

— Pîrim bu köye Ramazan gelmez mi?

Dede alt baştaki çökük köprü-yü gösterip:

— Ne gezer, demiş. Bu köprü-den köyün davarları zor geçiyor, Ramazan nasıl geçecek!

Uç Arnavut

Uç Arnavut İstanbula türkçe öğrenmeğe gelmiştir. Bunlardan biri sokağa çıkmış ve orada 5 kişinin konuştuğunu görmüş. Bunlardan biri (biz) demiş. Arnavut bu kelimeyi ezberliyerek ve türkçe öğrendim kanaatle otele gelmiş. 2 incisi çıkmış. O da (bir ok ka fasulya) kelimesini üçüncüsü de (hay hay) kelimesini öğrenmiş.

Türkçe öğrendik diye gezmeye çıkmışlar. Garib tesadüf birini öldürmüşler. Maktulü boylu boyunca yatıyor görmüşler. Polis gelmiş, bunlara bu adamı kim öldürdü diye sormuş. 1 incisi: — Biz! demiş.

Polis, niçin diye sorunca ikincisi: — Bir okka fasulya! demiş.

Polis, bir okka fasulya için adam öldürülür mü deyince üçüncüsü de:

— Hay hay, diye cevap vermiş.

Ben geleceğim

Bir hasise, ahubundan biri der ki:

— Benimle beraber yemek yemekten hoşlanırmısın?

— Ne demek? Böyle bir şerefe nail olmak benim için bahtiyarlıktır.

— Öyle ise, bu akşam sofrayı bir tabak ziyade koydur. Ben geleceğim.

BİR KAC KATILDA HADİSELER

Dahilce:

* Belediye Kooperatifinin esaslı surette ıslahı kararlaştırılmış ve bir program hazırlanmıştır. Bu program göre, Beşiktaş, Akşaray, Üsküdar, Beyoğlu, Kadıköy gibi şehrin kesif muntakalarında birer istihlak kooperatifi açılacaktır. Kooperatif, aynı zamanda halkın istifadesine hâdim bir müessese haline getirilecektir.

* Ankarada inşa edilecek olan yeni Büyük Millet Meclisi binası, ama ait projeleri yapan dünyaca tanınmış Brezilyalı mimar profesör Clemens Holmeister bu sabah, ki Sempion ekspresile Cenevre'den gelmiştir. Mimar, Meclis binası inşaatını tekipt edecektir.

Bulunduğu beyanatta demistir ki: — Yeni Türkiye Büyük Millet Meclisi binası, dünyanın en güzel ve en büyük parlâmento binası olacaktır. Normal şartlarla inşaatın üç senede tamamlanması mümkündür."

* Otomobil lâstikçi idhal eden firma lar dün Ticaret Vekâleti baş kontrolörü Hakkı Nezhinin riyasetinde toplanarak son vaziyeti tekipt etmişlerdir. Neticede memleketin senevi ihtiyacı olan 40 bin otomobil lâstikçiden fazla miktarda sipariş verilmiş olduğu görülmüş ve bunların bir ay sonra gelmeğe başlayacağı anlaşılmıştır. Böylece bir otomobil lâstikçi bührünün varid olmayacağı tesbit edilmiştir.

* Bir hafta evvel mezuniyetle Sofyaya gidecek hükümetle temasta bulunan Bulgar sefareti müstegarı M. Vangef bu sabahki konvansiyonel trenle gelmiştir.

M. Vangef, kendisiyle görüşen bir muhabirimize Türk - Bulgar dostluk münasebetlerinden büyük bir memnuniyetle bahsetmiş, bu dostluğun gittikçe daha ziyade artmakta olduğunu, harbin Balkanlara geçeceğini zannetmediğini, Bulgaristanın sonuna kadar bîtaraflığını muhafaza edeceğini söylemiştir.

* Kadın çoraplarının sırf yerli ham maddelerle yapılması mevzuunu müzakeret etmek üzere dün millî sanayi birliğinde çorap sanayii erbabi bir toplantı yapılmıştır. Sümer Bank Gemlik Şişepek fabrikası baş mühendisinin de bulunduğu bu toplantıda yerli fişlarla yapılan tecrübenin verdiği netice tekipt olunmuş ve başlıca üç mahzur görülmüştür. Bunlar, parialik, elastikiyet ve büküm meseleleridir. Fakat bunların izalesi mümkün görülmektedir. Bu hususta kafî şartlarla daha geniş bir tecrübe yapılması kararlaştırılmıştır.

* Balat ve Kasmpaşada hazırlıkları tamamlanan iki halk hamamı dün merasimle açılmıştır.

İki halk hamamı da, fakir halkın yedi buçuk kuruş mukabilinde yıkanıp temizlenmesini bugünden itibaren temine başlamışlardır. Hamamlar ahlî şekilde bölmelere taksim edilmiş ve her bölme bir şahsa tahsis olmuştur.

Hamamlar kaloriferle ısıtılmakta ve ayrı ayrı borulardan geçen sıcak ve soğuk sudan duş şeklinde istifade edilmektedir. Hamamlarda yıkanma müddeti bir saatir. Bu bir saat içinde her şahıs hususî soyunma yerinde soyunacak, banyo yapacak, sabunla, nacak ve kurulanıp hamamdan çıkacaktır. Üzerlerinde bit bulunduğundan şüphe edilenlerin elbiseleri de bu müddet zarfında etiv makinelerinde teblih edilecek ve fennî surette temizlenmiş olarak kendilerine iade edilecektir.

* Evvelki gece Ankarada müteahhit Arif Çubukçunun yazhanesinin deki kasa soyulmuş, içinde bulunan 10 bin lira çalmıştır.

Haricte:

* Belçika kabinesi istifa etmiştir.

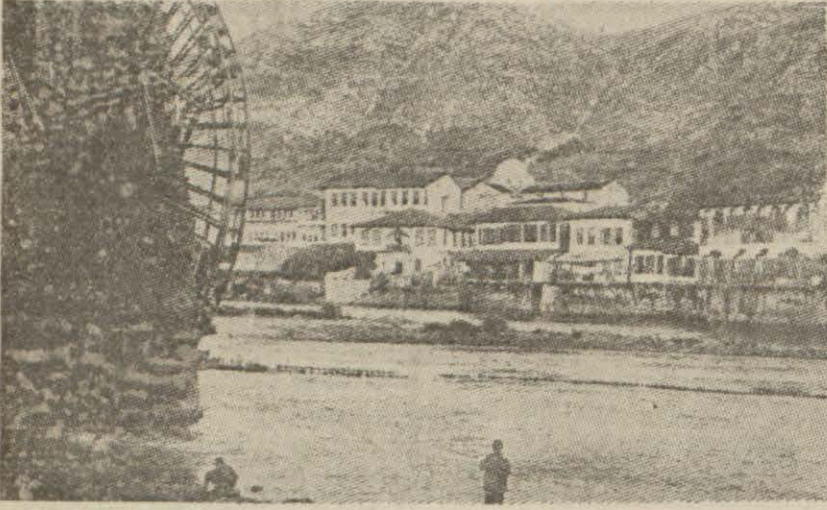
* Yunanistanda eski politikacılar, gripten rahatsız bulunan Başvekil Metakassam hastalığını vahim göstererek diplomatik değişiklikler olacağını ortaya atmışlardır. Şayılara göre, Başvekilate Polis geçecektir. Yunan hükümeti, bütün bu rivayetleri tekipt etmektedir.

* Şarkî Erdün hükümdarı Emir Abdullah 15 mayıstan sonra Türkiye'ye gelecektir.

Hataydan Röportaj

2

İktisadî bakımdan
Hatay'ın ehemmiyeti

Antakyanın Asi nehri kenarından alınan bir manzarası

HATAYIN bugünkü iktisadî bünyesini tetkik edecek olursak, en eski medeniyet tarihlerinin kuruluşuyla beraber mutalea edilen bir gıda maddesinin muvacehesinde bulunacağız:

Zeytin ve zeytincilik. İlhaktan sonra gerek büyük bir zeytin fidanlığının, gerekse zeytin cilikle alâkadar sanayiî küçük mükayada da olsa hemen kurulması, bir prensip halinde kabul edilmiştir.

Eskidenberi, Hatayın sabunu meşhurdur. Lâkin, sabunun kıymetlenmesi bahsinde, zeytinin yanbaşımda defne yağını görürsünüz.

Defne yağının âdetâ merkezi olan Hatayda, sabunculuk sanayiî inkişaf ettiği takdirde, Antakya damgasını taşıyan bu temizlik ve tuvalet maddesinin dünya piyasalarında yer bulacağına kanıî.

Hatayda, zeytincilik kadar ehemmiyetle yer tutan bir san'at daha vardır: Kozacılık.

Osmanlı imparatorluğu devrinde Dünyu umumiyece; bu husus için 20,000 altın lira âşar alındığı anlaşıyor. Demek ki o zamanlar, Hatayda bir sene içinde 200,000 altın lira kıymetinde koza elde ediliyormuş. Bu yekûn, bugünkü rayice göre hesap edildiği takdirde miktarı ne kadar azamiyetli bir rakama baliğ olduğu bellidir.

Fakat maalesef, istihsal, halen 10,000 altın lira kıymetinde kadar düşmüştür.

Kozacılığın ihyası, memleketin eski zengin hayatının yeniden uyanması demektir. Yalnız atılacak olan adımların teknik bir karakter taşıması ve büyük mükayada olması lazımdır. Bu himmeti, Ziraat Vekâleti esirgememiş, koza tohum istasyonu tesis etmediği üzerine almıştır.

Kozacılığın ihyası ile sanayi hayatına kavuşmak imkânı da hasıl olacaktır ki bu da ayrı bir refah vasıtası teşkil etmektedir.

Hataydaki iktisadî inkişaf unsurları mutalea olunurken sebzeçiliği, meyveciliği hatırlamamak mümkün değildir. Vilâyetin her yerinde yaz kış sebzeçiliğinin en mükemmeli, bademin, geftalinin, kayısının en nefisi, incirinin en tatlı ve narenciyesinin en makbulü yetişmektedir. Halen, eski Hatay hudutları içinde 30,000,000 adet, Dörtöl muntakasında da 40,000,000 adet ki ceman 70 milyon adet narenciye mahsulü alınmaktadır.

Bütün bu meyva yığınlarının çürümemesi, elde kalmaması için iki tedbire başvurmak lazımdır:

I — Yaş meyva veya konserve halinde ihraç.

II — Marmalat halinde ihraç. Mevzuu bahs meselede yine Ziraat Vekâletinin himmetini görürüz. Sayın Muhlis Erkmen, İskenderunda büyük bir narenciye fidanlığının tesis olunabilmesi için icabeden tetkikleri yaptırması, bu hususu ehemmiyetle vekâletin iş programı arasına ithâl etmişlerdir.

Hatayın tabii servetlerini tetkik ederken Amik gölünün ve körfezin tatlı su balıklarını karşıımızda göreceğiz. Amik gölünde senevi yüz yirmi bin kileya yakın yılan balığıyla bazı muhitlerde makbul addedilen kara ve beyaz renkli muhtelif cins balığın yetiştiği anlaşılmaktadır.

Körfezde ise, hemen hemen İstanbul boğazını aratmayacak kadar her cins balık, lüfer, mer-

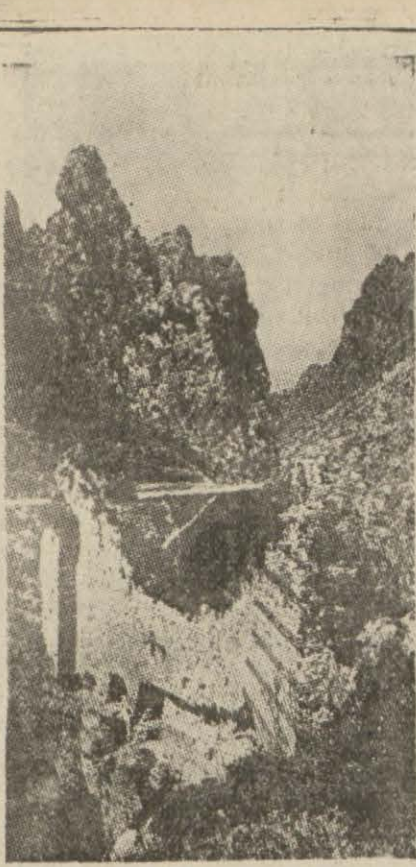
can vesaire gibi, mevcuttur; yalnız uskurmu yoktur. Fakat, buna mukabil de istakoz kadar büyük ve çok lezzetli karidesler vardır. Hulâsa Süveydiye ve İskenderun limanları bir balık antreposundan farksızdır diyebiliriz.

Deniz mahsülleri, bu sene takas yolile Lübnana, Beruta, Halebe gönderilmiştir. Fakat balıkçılığın tam bir inkişafa mazhar olabilmesi için, bunların ya konserve halinde ya tuzlanarak ihraç edilebilmesi imkânları aranmalıdır.

Bu meydana Hatayın transit yolu olmak bakımından çok mühim olan vaziyetini de tetkik etmeliyiz.

Ticaretî geminin icadı, şimen diferin işlemesi, Süveyş kanalının açılması İskenderun limanının tarihindeki şaşaasını söndürmüştür. Limana, bugünkü hayat problemleri muvacehesinde bir canlılık verebilmek için dış ve iç piyasaları bu istikamet üzerine çevirmeliyiz. Meselâ Antep, Diyarbakır ve Urfay içine alan bir hinterland ticaret yolunu İskenderuna vermeliyiz. Aynı zamanda Diyarbakır - Irak hattının oynayacağı mühim rolü de nazarı dikkate almalıyız. Nafia Vekâletinin 940 senesi programındaki mutasavver işlerin en başında gelen bu mühim mesele tamamen fiil sahasına girdiği takdirde, Hatay, bütün cenubi İranın mahreci olacaktır.

Muhterem Nafia Vekili gene-

Antakya'da (Demirkapı) boğazı... Burada eski sur bakiyeleri vardır

ral Ali Fuat Cebesoy, Diyarbakır - İran ve Irak hatları hakkında kendisine sorduğum suale:

— Burada müşterek istikamette ve Diyarbakır ile 159 uncu kilometredeki Kurtalan arasında ki kısımlarda faaliyetle çalışılmaktadır. Ray ferisiyatı 50 kilometreye kadar ikmal edilmiştir. 940 senesinde ise, İran hattının Elâzığ - Palo - Genç - Muş - Tunc (Tatvan yakınında) kısmının inşaat ihale edilecek ve hattaki inşaat faaliyetine hız verilecektir. Aynı zamanda Van gölünde arabalı vapur işletilmesi etüdü tamamlanacaktır.

Cevabını verdiğine nazaran, pek yakında İrandan kalkan bir treni İskenderunda göreceğiz demektir.

Hatay için büyük ehemmiyeti olan yol meselelerinden biri de Antep - Hatay yolunun seyriseferi müsait bir hale getirilmesidir. Esasen eski hududa yakın Aktepe nahiyesine kadar gosse mevcuttur. Bu yolun İslahiyye bağlanmasını kalmıştır. Bu iş de bittiği takdirde Antep İskenderuna mahreç bulmuş olacaktır.

Nafia Vekâleti, 940 senesi programına bu yolun ıslâh edilmesini koymuştur ve pek yakında da faaliyete geçecektir. Böylece Antep - Hatay birbirlerine bağlandıkları takdirde general Ali Fuat Cebesoy, memlekete en hayırlı eserlerinden birini daha vermiş olacaktır.

Sabih ALAÇAM

#madoluhisarında
Cinayet

5

Nakleden:
İLHAMİ SAFAÜÇÜNCÜ KISIM
ABBASIN CINAYETİ

Burhan Şefik soyunmadı bile. Mehmet Selâmın yattığı oda ile kendi odası arasındaki duvara yakın bir fotoğrafı duvara iyice yerleştirdi ve koltuğa oturdu. Öteki odada gelecek en küçük bir gürültü duymak ve uyanmak üzere bütün iradesini topladı. Odasının kapısını da hiç patırdı etmeksizin açıp dışarı çıkıp layabilmek üzere aralık bırakmıştı.

Tam bir sükûn içinde, bir mezar sükûtu ve karanlığı içinde, bir saat geçti. Uzaktan uzağa bir saatin birkaç darbesi işitildi.

Burhan Şefik, "arip bir ürperme duydu. Pek yakınında yumuşak, sanki bir kumaş sesi vardı. Nefes bile almadan, alıştığı karanlığı delmek isteyerek kapıya ve etrafına bakındı; hiç bir şey farkedemedi. Bununla beraber yanındaki odada gayri tabii hareketler olduğuna kail olarak:

— Vakit geliyor! diye mırıldandı.

Tam ayağa kalkıp kapıya doğru gideceği sırada hısrırtı teker rür etti. Fakat bu sefer hısrırtının nereden geldiğini tayin edebiliyordu. Gözlerini kapıya dikti.

Esarengiz bir el tarafından itililiyormuş gibi kapının ağır ağır açıldığını hissetti:

Daha koltuğa gömülürken dizlerinin üstüne koyduğu silahını hazırlıyarak sessizce ayağa kalktı.

Şimdi kapının bir kanadı, bir adamın geçebileceği kadar açılmıştı. Burhan silahını kapıya tevcih etti. Kapıda bir kararlı görür görmez harekete geçti.

Fakat bir kol uzandı; bu kol garip ve esarengiz bir rakkas hareketle sallandıktan sonra sanki yere bir şeyler attı. Bu atılan şeyin ne olduğunu anlamak kabil değildi. Yalnız kalın halı üstüne sanki kırık camlar düşmüşü.

Sonra kapı pek ziyade ihtimamla ve açılışındaki tamamile aksi olarak çok çabuk kapatıldı.

Burhan Şefik artık bir dakika bile kaybetmeden ileri atıldı. Bu meçhul zairi koridorda yakalamak lâzımdı.

Fakat tam kapıya yaklaşacağı sırada, ileri bir adım daha atmamak iktidarından mahrum bir halde, olduğu yerde mihlanıp kaldı.

Müfekkiresi kafatasının içinde birdenbire en derin bir kuyuya düşmüş gibi bulanyordu. Bacakları vücudunu taşımaya muktedir olamadı ve kendini kaybederek yere düştü.

Bir saat sonra, kendine geldiği zaman yatağına uzanmıştı. Başucunda Mustafa Nazmi Efendi, Fahire ve Abbas duruyordu. Odasının pencereleri ardına kadar açılmış ve sert bir poyraz bütün yatağı ve vücudunu dondurmuştu.

Burhan, bütün hafızasını toplamaya çalışarak bir saat evvel geçen şeyleri düşünmeye başladı ve:

— Beni bayılttılar! Diye mırıldandı.

— Evet... Sizden kurtulmak için bayılttı.

— Tabii Mehmet Selâm, değil mi?

— Evet, Mehmet Selâm...

Sonra ev sahibi, taharri memuruna doğru eğilerek:

— Burhan bey, dedi. Kendinizi nasıl buluyorsunuz? Benimle beraber biraz gelir misiniz? Gayet vehim bir vaziyetin tesbiti lâzım dalı.

Genç adam bir hamlede ayağa kalktı. Vücudundaki kırıklık geçiyordu. Ve artık kendini tutabileceğini anladı:

— Buyurunuz, gidelim!

Koridora çıktılar. Abbas ve Fahire önde gidiyorlardı. En kıymetli ve antika eserlerin toplandığı dipteki odaya girdikleri zaman Mustafa Nazmi efendi misafirine yol vererek geri çekildi.

Taharri memuru, odaya girince şemsetle bir adım geri çekildi. Şamdanın bulunduğu vitrin kırılmıştı. Önünde elleri göğsünde bir ceset yatıyordu.

İlk şaşkınlığı geçince Genç adam bir adım ilerliyerek:

— Mehmet Selâm! diye seslendi.

Bir kurşun bu adamın beynini parçalamıştı. Yüzü gözü kan içindeydi. Burhan Şefik, derhal vitrine yaklaştı. Şamdan hafifçe yerini değiştirmiş ve cam yukarıya doğru kırılmıştı.

Mustafa Nazmi efendi, bu bir saniyelik tetkikten sonra ona izahat verdi:

— Bir kurşunla bu adamı öldüren bizim Abbastır. Size de söylediğim gibi Abbasa uyumasını ve bu gece misafirimizi

göz hapsine almasını emretmiştim. Vazifesini mükemmel ifa etmiştir. Geceyarısından sonra, koridorun bir ucunda bulunan Abbas, saat ikiye doğru Selâmın odasından yavaşça çıktığını, sizin yattığınız odanın kapısını yavaşça açtığını ve biraz sonra da kapıyı açmış. Hem aradaki mesafeden hem de karanlıktan dolayı Mehmet Selâmın bayılttığını bir mayile dolu bir ampülü sizin odaya döktüğünü tabii görmemiş. Bu hareketi, sizi kontrol etmek, uyanık olup olmadığınızı anlamak istediğine hamletmiş.

"Ondan sonra Selâm bu odaya gelmiş, vitrin kilitli olduğu için camını kırmış. Bir çıt bile çıkarmadan yapılan bu hareketi Abbas önlemek üzere hemen bir kırırtı çakmış ve derhal lâmbayı yakmış. Evvelâ şaşırarak Selâm, kırıldığı camdan çekip aldığı şamdanı yerine koymakla beraber hemen silahına davranmak istemiş. Ama Abbas daha çabuk hareket ederek onu vurmuş..."

"Ben silah sesini işitince giyinerek hâdiseden peş az sonra buraya indim. Abbas bana kısaca meseleyi anlattı. Ben sizin o ânekadarda ortada görünmemenizden hayrete düşerek odanıza geldim. Sizi odanın ortasında yere uzanmış bir halde buldum. Kendinizi kaybetmişsiniz. Odada şiddetli bir kloroform kokusu vardı. Yerde cam parçaları görünce meseleyi anlamakta tabii güçlük çekemedik.

"Ondan sonra hemen, derin bir uykuya dalmış olan Fahireyi uyandırdık.

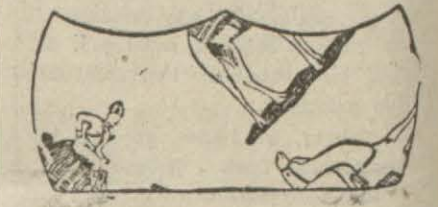
"İşte mesele bu Burhan bey! Taharri memuru neticeyi hülâsa ederek:

— Yani Mehmet Selâm böylece şamdanı ele geçirmek istiyordu, öyle mi?

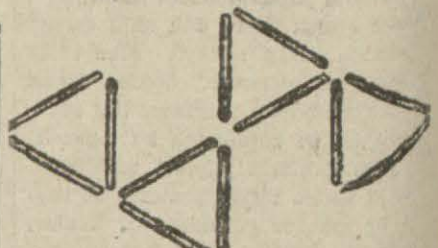
— Muhakkak!

— Pekî maksadı ne? Bu şamdan için böyle bir tehlike neden göze alınıyor?

Oyun

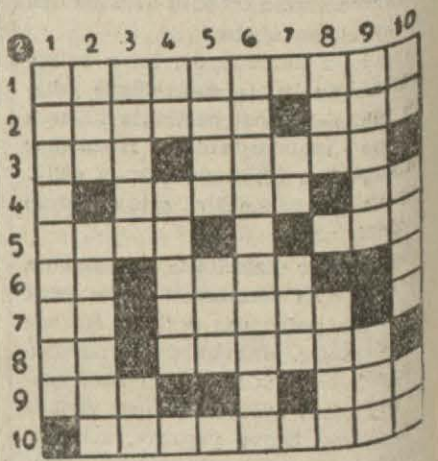

İki makas darbesiyle resimde parçalanmış deveyi meydana getirebilir misiniz? Makas darbeleri düz hat halinde ve meydana gelecek 3 parça birleştirilince tam bir murabba vücuda gelecek resim ortaya çıkmış olacaktır.

Dükkü kibrit oyununun halli.

Günlük bulmaca

Soldan sağa:
1 — Dalkavuk, 2 — Mecbur olan Tabanca sesi, 3 — Yandıgı zaman hasıl olur, Madalya, 4 — Bir cam, Bağışlama, 5 — Hâdis, Arabça (ben), 6 — Erkek, Yapmak, 7 — Arapça (su), Usta, 8 — Fransızca bir harfin okunuşu, Bir hayvan, 9 — At yavrusu Güzel bir koku, 10 — Bir tatlı.

Yukardan aşağı:
1 — Kargı koymak, 2 — Bir Alef, Taharri etmek, 3 — Vücudun bir unsuru, Bir nida, 4 — Vakit, Ebediyen, 5 — Ev, Cemi edatı, 6 — Bir gazetenin sekreteri, 7 — Türkçenin 22 inel harfi, Bir nehir, 8 — Tavr, İstanbul civar bir yer, 9 — Sevgili, Tersinden okunursa bir rakam, 10 — Sigmaların yer, Güzel değil, Bir nota.

1 No. 11 bulmacamızın halli:
Soldan sağa:
1 — Hacıvat, Ya, 2 — Adak, Lugat, 3 — Maniler, Si, 4 — Ağ, Saman, 5 — K, Sel, Nane, 6 — Adavet, Zil, 7 — T, Ad, At, Mi, 8 — İtaemri, M, 9 — Ad, Naima, 10 — Bednam, Ala.

Hikâye

Meş'um köşk

Nakleden:
BURHAN BURÇAK

Sağda, solda, karşıda yeşillik... Çatalak kabuklu meğeler, gövdesi cillalı kayınlar, iri kestane ağaçları. En yakın komşu demiryolunun beş yüz adım ötesinde istasyon müdürü. Oh! Yeşil pancurları, salkım salkım güllerle dolu çardakları, yemyeşil bahçesile bu köşkün güzel olduğunu iddia edecek değiliz. Ne kadar da ismine uygun bir yer: "Üzlet".

İlk ziyaretimde, tuhaf bir his kablevukule, kalbimi bir demir pençe sıktı.

Koruları severim. Fakat buraları içimde bir korku yaratır. Burada da ilk görüşte evahşi, yabancı bir manâ buldum. Hem ağaçlar değil bize karşı yakınlık göstermiyorlar? Dallarında yuva yapan kuşların gılgıllarının arasında saklanan keyiklere yakınlık göstermelerine aklım erer! Fakat insan onların en zalim düşmanı değil mi? Onlar çok iyi bilirler ki "insan" kendileri için bir tehliktir. İşte bunun için yavaş yavaş ve büyük bir sabır göstererek, birbirlerine geçmiş sık dalları topraklardan fırlamış kökleriyle evlerini temellerini harap eder, çatılarını çökertirler.

Ehli hayvanları vahşete sürükleyen de ormanların bu esarengiz kuvvetidir.

Evet, birdenbire korudan korktum ve eğer intihapta serbest olsaydım, hem hoş hem de meş'um görünümüne köşten kaçardım.

Fakat Leman, sevgili Leman, ellerini kırarak:

"Ne güzel bir yer! İsmi de ne hoş! Oh! Hemen kiralayalım! Burada ne kadar meş'um olacağız bilsen..." dedi.

Parlak bir güneşin ışıkları hareket-siz yapıkların arasından sızıyor; çayır-larda parlıyordu. Leman bir aydanberi hastahanedeydi ve bu ilk dışarı çıkışıydı.

Arkasında mavi krepdüşinden bir elbise vardı. Bu renk gözlerinin rengine o kadar uyuyordu ki... Tekrar hayata kavuştuğu için içi sevinç ve neşe doluydu; hayat ona göre çiçeklerini beyaz elleriyle toplatmış büyük, ucu bucağı gelmez bir bahçeden ibaretti.

Doktor birkaç ay için kurlarda, ya-

nasıp bir yer bulmak için köşkten köşke geziyordu.

Lemanı, o kadar sevinçli gördüm ki hissi kablevukumu söylemeğe cesaret edemedim. Yalnız bu ağaçların ortasındaki evin rutubetli olacağına işaret ettim. Bize rehberlik eden köylü duvarları gösterdi, kupkuru idi.

Korka korka başka bir sebep buldum. Lemanın burada yalnız başına korkacağını ileri sürdüm.

Hemen cevap verdi:
— Şimdi yaz, geç vakte kadar ortalık aydınlık... Karanlık ancak sen geldikten saatler sonra basar. Hizmetçiyi unutuyor musun?

Köylü ilâve etti:
— Sonra burada komşular da var: Doktor Lâmi ile hastaları... Hem öyle hastalar ki...

Köylü gülmeğe başladı.
— Nasıl? dedim. Burada hastahane mi var? Halbuki ağaçlardan başka bir şey görünmüyor.

— Küçük küçük kulübeler orada baktığı hastalar da pek beceremiyecğim neydi o... Nov, Novra...

— Nevrastenikler mi?

— Öyleymiş.

Söyliyecek bir şey yoktu. Konturatu imzalamaya mecbur kaldım.

Sekiz gün sonra köşke yerleşmiş bulunuyorduk. Ben küçük otomobilimle her sabah İstanbula iniyor.. Akşama dönüyordum.

İlk ay istediğimiz oldu. Leman kuvvetlendiğini hissediyordu. Artık yanakları kızarmıştı; Boyaya ihtiyaç göstermiyecek bir şekilde... Birkaç tavukla iki çift de tavşan almıştık. Bunlar Lemanın boş saatlerini doldurmaya kâfi geliyordu.

Bir akşam onu değişik buldum. Sinirliydi. Derin sükûta bozan her gürültüyle tırtır titriyordu.

— Neden var, yavrum? diye sordum.

— Hiç, dedi.

Nihayet ısrarla heyecanının sebebin öğrenmeğe muvaffak oldum. Yemekten sonra gezmeğe çıktığı vakit koruluğun

içlerine kadar uzanmış. Birdenbire içine bir kendini takip ediyor gibi bir his gelmiş, bir dörtöl ağzında birdenbire arkaya dönmüş gözlerine çallıların arasına saklanan bir mahlûk ilmiş. Gördüğü şey o kadar korkunçmuş ki vücuduna bakmak aklıma gelmemiş.

— Hem insan hem de hayvan kafalı bir mahlûk, diyordu. Kurbaga kafası gibi...

Kulaklara kadar genişleyen kocaman bir ağız... Çene yok, burun yok, sonra iki tane kocaman, çipil, fırlak göz...

Gece Leman rahat uykuya uyuyamadı. Sabahleyin de bana kurbaga kılıklı adamın rüyasına bile girdiğini itiraf etti. Bir kaç gün sonra bahçede dolaşıyorduk. Leman müthiş bir feryat kopardı:

— Burada, işte burada.

Köşkün etrafını çeviren çitin arkasından bir saniyeden az bir zaman içinde iki siyah gözle iğrenç bir yüz görünüp kayboldu.

Orman bekçisine haber verdim. Şaşkın bir tavırla kasketini parmaklarının arasında durup bükerek sustu. Sonra doktor Lâmi gitmemi tavsiye etti.

Doktor Lâmi beni dikkatle dinledikten sonra tarif ettiğim kimsenin hastalarından Süleymana benzediğini söyledi. Bu zavallının irsi bir meczupluğu varmış. Fakat tehlikesizmiş. Yemek zamanlarında gelmek şartıyla koruda gezmesine müsaade ediliyormuş.

Mutmain olarak döndüm ve Lemanın korkusile lâtife ettim. Fakat o iri gözlerini bana çevirdi; kırılganlığının üzerinde iki iri yaş damlası inci gibi parlıyordu.

— Korkuyorum, korkuyorum... dedi.

İşte âzabım bu anda başladı. Çünkü alttarafını anladım değil mi?

Bir akşam Lemanı köşkte bulamadım. Ortalığı karanlık kaplayıncaya kadar seslendim. Fakat zalim bir istihza ile sesi mi aksettiren kuru onu bana ancak er-teşi günü iade etti. Boğaz sıkılarak öldürülmüştü ve Süleyman, kurbaga kılıklı adam iğrenç tavırla cesedin etrafında oynuyordu.